

Rentmeesterswoning gesloopt.

Sloop ondanks opgeschorte vergunning..

Ondanks het opschorten van de sloopvergunning beginnen bulldozers in juni 1978 met de sloop van de rentmeesterswoning aan Dorpsstraat 264. Meer dan duizend handtekeningen verzameld door een actiecomité ter voorkoming van de afbraak van de woning ten spijt is het monumentale pand toen van de aardbodem gevaagd.

In 1855 laat burgemeester Otto Bennewitz de rentmeesterswoning bouwen. Dat is in dezelfde periode dat Huis Scherpenzeel en het bijbehorende Koetshuis door architect Samuel van Lunteren hun huidige aanzien krijgen. De woning wordt later bewoond door de rentmeester van Huis Scherpenzeel, Jan Renes. Nadat Renes is overleden gaat Hendrik Berendse er in 1927 met zijn gezin wonen. Hij huurt het pand tot aan zijn dood in 1977 voor een paar gulden per week. De Rabobank koopt het huis in 1978 van de Grondcombinatie B.V. van de heer Modderkolk uit Lunteren met de bedoeling op die plek een dubbele woning te bouwen. Geruchten van de sloopplannen doen al snel de ronde en komen ook Joke Unk ter ore. Samen met dorpsgenoten Jan Lasker en de heer De Groot bekijken zij, vergezeld door een deskundige, de situatie ter plekke. De expert stelt vast dat het zeker de moeite loont de rentmeesterswoning te behouden. Het drietal stuurt vervolgens brieven naar het ministerie, de Raad van State en het college van B&W van Scherpenzeel met het verzoek de sloopvergunning op te schorten. Ze delen mee dat ze via de AROB (Wet Administratieve Rechtspraak Overheidsbeschikkingen) in beroep gaan. Op vrijdag 2 juni 1978 schort het college de sloopvergunning op. Een gesprek met de Rabobank volgt de dag erop. Als de sloop niet doorgaat, trekt de Rabobank zich terug, zo luidt de uitkomst van het overleg. Het actiecomité benadert twee Kamerleden die na beraad laten weten dat er een redelijke kans bestaat dat de woning kan worden behouden. De Rabobank haakt af als koper op het moment dat de eigenaar al bij de notaris zit voor de overdracht van het pand. Zij zijn geïnteresseerd in de grond, niet in het pand. Dezelfde morgen verschijnen er in opdracht van eigenaar Modderkolk bulldozers op Dorpsstraat 264, die ondanks protesten van buurman Smitskamp en de opgeschorte sloopvergunning de beuk in de achtergevel

van de rentmeesterswoning zetten. In no-time is die verdwenen en een deel van de woning stort in. De in allerijl gealarmeerde politie legt de sloop onmiddellijk stil. Zowel Monumentenzorg als het Gelders Genootschap worden ingeschakeld. Het Genootschap rapporteert dat mede door de forse boombeplanting het huis een groot uitstralend vermogen in het centrum van het dorp heeft. De sloop van het pand zal schade doen aan de karakteristiek van het dorpsbeeld. Dr. Ger Londo acht het na onderzoek zinvol de bomen te sparen, ook wanneer er nieuwbouw zal plaatsvinden.

Duizend handtekeningen

Ter ondersteuning van het beroep om opschorting van de sloopvergunning zijn bijna zeshonderd handtekeningen verzameld. Dat aantal groeit in korte tijd naar ruim duizend. Ze worden door Joke Unk overhandigd aan burgemeester Heij. Professor Temminck Groll, hoogleraar aan de TH in Delft, neemt de situatie ter plekke in ogenschouw en ondersteunt het verzoek tot behoud van de rentmeesterswoning. Het is betreurenswaardig dat het achtergedeelte inmiddels is gesloopt, maar dat neemt niet weg dat het de moeite waard is het voorste gedeelte te sparen en te restaureren en de woning te voorzien van een nieuw achterdeel. Op vrijdag 16 juni 1978 volgt de openbare zitting van de Raad van State. Vastgesteld wordt dat er helemaal geen sloopvergunning vereist is en in dit geval een kennisgeving van de voorgenomen sloop voldoende zou zijn geweest. Het beroep van de initiatiefnemers wordt niet ontvankelijk verklaard. Dat betekent definitief het einde van de rentmeesterswoning. Er wordt op de vrijgekomen grond een dubbel huis gebouwd. De monumentale bomen blijven daar nog lange tijd staan. Ze leveren op den duur echter zoveel overlast op voor de bewoners dat ze in januari 2017 zijn gekapt.

Monumentencommissie

Om herhaling in soortgelijke gevallen te voorkomen moet er volgens de initiatiefnemers een monumentenbeleid komen. Ze maken een voorstel om te komen tot een Monumentenverordening met daarbij een lijst van dertien panden die naar het oordeel van de initiatiefnemers in aanmerking moeten komen om als monument aangemerkt te worden. Het verzoek van de initiatiefnemers is niet aan dovemans oren gericht. Er wordt een Monumentenverordening opgesteld en op maandag 1

februari 1982 wordt de Monumentencommissie geïnstalleerd door locoburgemeester Kroodsmā. De commissie bestaat aanvankelijk uit 4 leden. Nu zijn dat er vijf: voorzitter J. Morren, bouw- en restauratiedeskundige; secretaris R. Raat-Reitsma, historische geografie (gemeente Scherpenzeel) en de leden mevrouw M. Prins-Schimmel, kunsthistorica (sinds de oprichting in de commissie), mevrouw M. Damstra, adviseur Erfgoed namens het Gelders Genootschap en B. van Engelenhoven, bouwkundige namens Oud-Scherpenzeel.

Juli 2019